

N:o 35.

Af Herr Jöns Pehrsson: Om nedsättning af anslaget till Kongl. Hofstallets utfodring, samt om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, rörande framtida nedsättning af 1:sta Hufvudtitelns anslag.

Vid 3:ne föregående Riksdagar har jag gjort framställning om utgifternas nedsättning på första Hufvudtiteln. Vid sista Riksdagen ville 87 af Andra Kammarens ledamöter derom anhålla i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t. Likväl upptager Kongl. Propositionen till denna Riksdag samma Hufvudtitels utgifter lika högt som förut.

Fortfarande råder dock den öfvertygelsen, att samma utgifter skäligen kunna förminsкас; det är och blir en oskattbar välgerning för Sverges folk när dess Regenthus föregår med sparsamhet och allvarliga seder. Historien visar hvad en rikshushållare för sitt land »kunnat.» Och när nu, mera än någonsin, stora fosterländska mål kräfva fördubblade skatter och stora årliga lån, så kan icke den konungsliga värdigheten lida deraf om nedsättning verkställdes på ofta nämnda Hufvudtitels utgifter, och må man icke fördölja för sig, att pröfningar kunna åter hemsöka Sverge, och att vi således icke böra bygga för mycket på den för tillfället rådande bättre ställningen i landets ekonomi. — Om, det Allmakten nådeligen afvände, det kära Sverge komme i hårda pröfningar, vore väl, om Konung och folk tänkt sig kunna försaka något af det onödiga samt skaffat sig andra förlag än odrägliga och frätande skulder.

Beklagligen allt för snart uppstodo utomordentliga behof, hvartill man icke eger tillgång utan att öka beskattningen direkt eller indirekt, och ej

heller skötes statsförvaltningen så att inkomster räcka till utgifter utan nya lån. Ju längre man lånar, desto svårare blir slutet, och skulle så tillkomma dåliga år eller sorgligare händelser, hvar vill man då taga medel eller stanna? Har Sverige inga rådgifvare, som förstå eller vilja säga Sveriges älskade Konung rätta sanningen, att enda medlet för landets väl består uti iakttagandet af den största sparsamhet i statsförvaltningen.

När alla rikets innebyggare, som sådant förmå, åtaga sig förökade bördor för betryggande af landets sjelfständighet, vore förunderligt om Kongl. Husets medlemmar skulle vara derifrån helt och hållet fria.

Om man ock nu icke fäster sig vid årliga anslaget till Hans Maj:t Konungens hofhållning, 800,000 riksdaler, och ej de 300,000 riksdaler från Riksgälds-kontoret, som ej synas på Hufvudtitelns utgifter, så finnes ändock en mängd utgiftsposter, som tåla granskning och nedsättning — såsom årligen 56,400 riksdaler för underhåll och vård af möbler i de Kongl. Slotten: denna summas behöflighet eller sättet huru den användes synes ej officielt.

45,000 riksdalers anslag för Kongl. Hofstallets utfodring kan omöjligt i närvarande tider vara af samma behof som för ett tiotal år sedan.

Personliga anslaget till Enke-Drottningen och Arffurstarne torde äfven förtjena undergå nedsättning.

De Kongl. Hofven begagna staten tillhöriga slott och egendomar, om jag rätt minnes, uppskattade till tio och en half million riksdaler; räntan härå ökar indirekt årligen Hufvudtitelns utgift med öfver en half million riksdaler.

Det vore således ej ur vägen, om några af de många slotts-anslagen indroges eller ock en del af slotten användes för andra statens ändamål, eller ock att vidmakthållandet af byggnader och egendomar ålades de furstliga personer, som deraf sig begagna.

Det torde ej behöfva påminnas om, att furstliga personer i andra länder temligen ofta afstå från en del af sitt apanage för landets bästa. Helst önskade man att Konungen sjelf hade vidtagit nedsättningarne, men då sådant ej synes till, har man ej kunnat undvika att derom ytterligare påminna, så mycket mera som, sorgligt nog, inga bemödanden bemärkts på några andra utgifters nedsättande, hvilket dock förr eller senare ovilkorligen måste ske.

Visserligen anser man fortfarande att Hufvudtitelns utgifter ej borde öfverstiga en million riksdaler årligen, men dels för att låta Stats-Utskottet lämpligast pröfva saken dels för att rätta mig efter den betydliga minoriteten vid sista Riksdagen, och dels slutligen att ingen rättvist skall kunna klandra mina yrkanden, inskränker jag mig för närvarande till följande:

att Riksdagen beslutar nedsätta anslaget till Kongl. Hofstallets utfodring med 15,000 Rdr Rmt och, i anseende till statsverkets och de stora fosterländska behof som förefinnas, i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t nådigst täcktes tillse, om ej för framtiden första Hufvudtitelns anslag kunde nedsättas utöfver nu begärda.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 26 Januari 1871.

Jöns Pehrsson,
från Kronobergs Län.

N:r 36.

Af Herr Jöns Pehrsson: Om grundskatternas aflösning.

Frågan om likställighet i beskattningsväg i Sverige är ganska gammal. Den lidande delen af Sveriges jordbrukare hafva förgäfves ropat på rättvisa i den vägen; huru länge de ännu derpå måste vänta, synes ej vara möjligt beräkna. Man hoppas dock, att saken snarast möjligt behjertas af dem, som hafva fosterlandets väl för ögonen. Man hoppas, att äfven de, som nu hafva fördelarne på sin sida, skola gilla befogenheten af den klagan, som förspörjes, och vara medgörliga att afhjelpa den.

Skall ett kraftigt samhälle kunna uppstå, måste första vilkoret derfor vara enighet; skall enighet vinnas, måste rättvisa råda i allt, och isynnerhet i fråga om de utgifter, som samhället för sin tillvaro måste utgifva.

Att förhållandet för närvarande ej är sådant med den svenska jordens beskattning, är för alla bekant, likasom de mångfaldiga slagen af jordnaturer, alla mer eller mindre hårdt beskattade; och de invecklade och kostsamma kameral- och uppbördsverken äro ej den minsta olägenheten af det nämnda förhållandet.